

1.10.2025

Eduskunnan verojaostolle

HE 98/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Kiitän mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Lausuntonani esitän seuraavaa.

Työn verotuksen keventäminen ja ylimpien marginaaliveroasteiden alentaminen

Esityksessä esitetään tuloveroasteikkoa uudistettavaksi osana kokonaisuutta, jossa työn verotusta kevennetään ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennetaan noin 52 prosenttiin.

Ehdotus on erittäin kannatettava, ja sillä voi olettaa olevan merkittäviä positiivisia vaikutuksia työmarkkinoihin ja Suomen talouden kehittymiseen.

Kuten esityksessä todetaan, ylimpien marginaaliverojen keventämisen itserahoitusaste on korkea, ja uusimman tutkimustiedon valossa varsinakin pitkällä aikavälillä vielä merkittävästi korkeampi kuin on aiemmin otaksuttu. Ylimpien marginaaliverojen kevennyksen itserahoitusaste voi pidemmällä aikavälillä ylittää 100 %, jolloin toimenpide itse asiassa lisää verotuloja eikä vähennä niitä. Verotuotot maksimoiva ylimmän marginaaliveron taso on todennäköisesti alempi kuin nyt ehdotettu 52 %.

On huomionarvoista, että työn verotuksen ehdotetun kevennyksen ja muiden esitykseen sisältyvien veroperustemuutosten tuloeroja kasvattava vaikutus ns. gini-kertoimella mitattuna on esityksen mukaan vain 0,24 prosenttiyksikköä, vaikka ylimpiin marginaaliveroihin tehtävä kevennys on merkittävä. Esityksen mukaan tuorein tilastokeskuksen laatima tuloerojen tarkastelu on vuodelta 2023, jolloin gini-kertoimen arvo oli 27,9. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että tuloerot kapenivat suhdannevaihtelun vuoksi 0,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2022 vuoteen 2023. Tavallisesti tuloerot hieman kapenevat laskusuhdanteessa ja vastaavasti suurentuvat talouden kasvaessa.

Ansiotuloverotuksen ylimpien marginaaliveroasteiden kohtuullistaminen nyt esitetyllä tavalla on myös verojärjestelmää tervehdyttävä toimi sen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

1.10.2025

kaventaessa ansio- ja pääomatuloverotuksen jyrkkää eroa noin kolmasosalla.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuus

Esityksessä ehdotetaan tuloverolakia muutettavaksi siten, että työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut sekä sellaisten muiden järjestöjen jäsenmaksut, joilla sääntöjensä mukaan voisi olla työmarkkinatoimintaan liittyviä tavoitteita, eivät olisi vähennyskelpoisia menoja.

Muutoksella tavoitellaan palkansaajien verovähennysoikeuden osalta noin 181 miljoonan euron ja työnantajien verovähennysoikeuden osalta noin 20 miljoonan euron lisäverotuloa.

Kun verovähennysoikeuden poistaminen on katsottu vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa perustelluksi, on tärkeää varmistua huolellisesti siitä, että muutos tehdään kaikilta osin neutraalilla ja tasapuolisella tavalla. Esimerkiksi työnantajajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskiellon ei tule muodostua soveltamisalaltaan miltään osin palkansaajajärjestöjen jäsenmaksujen vastaavaa vähennyskieltoa laajemmaksi.

Hallituksen esityksessä lausutaan, että maksujen vähennyskelpoisuuden tulkintaa helpottaisi olennaisesti, jos järjestöt itse ilmoittaisivat jäsenilleen, ovatko jäsenmaksut vähennyskelpoisia. Ehdotetut säännökset ovat kuitenkin tulkinnanvaraisia, joten on oletettavissa, että maksujen vähennyskelpoisuus voi olla yhdistykselle itselleenkin monissa tapauksissa epäselvä.

Työsuhdepolkupyörien verovapauden poistaminen

Esityksessä ehdotetaan hallituksen päätöksen mukaisesti poistettavaksi työsuhdepolkupyörien nykyinen osittainen verovapaus.

Esityksessä todetaan perustellusti, että työnantajat ja työntekijät ovat pyörän hankinnan yhteydessä tyypillisesti sitoutuneet polkupyöräetuun useamman vuoden ajaksi. Tämän vuoksi on katsottu kohtuulliseksi, että verovapaus poistetaan vain silloin, kun pyöräetuun on sitouduttu hallituksen kehysriihessä tekemän päätöksen julkaisun 24.4.2025 jälkeen. Siirtymäaika sovellettaisiin pyörän leasing sopimuksen loppuun saakka, jos pyörä olisi hankittu leasingillä, ja viiden vuoden ajan, jos pyörä on työnantajan omistuksessa.

Siirtymäaika lieventää verovapauden poistamisen vaikutuksia niissä tilanteissa, joissa työsuhdepolkupyörä on hankittu ennen hallituksen kehysrihipäätösten julkistamista. Samalla siirtymäaika kuitenkin myös lisää pyöräedun verotuksen monimutkaisuutta entisestään. Siirtymäajan vuoksi työnantajilla tulee useamman vuoden ajan olemaan sekä vanhoja verovapaita että uusia veronalaisia työsuhdepolkupyöriä. Siirtymäaika

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

1.10.2025

voi esityksen mukaan kestää enimmillään viisi vuotta, eli kahta erilaista laskentatapaa noudatetaan verovuoteen 2030 saakka.

Nykyinen Verohallinnon luontoisetupäätöksen mukainen polkupyöräedun käyvän arvon laskentatapa on erittäin monimutkainen ja työläs. Nykyinen laskentatapa johtaa myös hyvin erilaisiin verotusarvoihin samanhintaiselle pyörälle riippuen siitä, miten kukin työnantaja on edun järjestänyt. Edellä mainitun siirtymäajan kuluessa palkansaajilla on lisäksi myös nykyisten säännösten mukaisesti verovapaita työsuhdepolkupyöriä, joista osa on hankittu leasingsovimuksella ja osa on työnantajan omistuksessa. Samalle pyörälle voi siten muodostua tilanteesta riippuen neljä eri verotusarvoa. Tällaista sääntelyä ei voi pitää yhdenvertaisena, asianmukaisena eikä kohtuullisena.

Helpointa norminpurkua on alun perinkin välttää tarpeettoman monimutkaisten normien säätämistä. Pyöräetuja on esityksen mukaan käytössä noin 115.000 palkansaajalla. Tarpeettoman ja kohtuuttoman hallinnollisen työn välttämiseksi on tärkeää varmistaa, että pyöräedun käypä arvo lasketaan jatkossa yksinkertaisella ja helposti ymmärrettävällä tavalla, joka ei aiheuta kohtuutonta monimutkaisuutta työnantajien palkanlaskennassa, ja jossa edun arvostus on johdonmukainen ja yhdenvertainen. Verotusarvon tulisi olla esimerkiksi kiinteä kuukausittainen arvo tai tietty kiinteä prosenttiosuus pyörän ostohinnasta.

Toimivalta verotusarvon määrittämiseen kuuluu Verohallinnolle. Verojaoston voisi silti olla perusteltua lausua verotusarvon määrittämisen periaatteista, sillä Verohallinto ei välttämättä katso yksittäistapauksellisesta käyvästä arvosta vähäisessäkin määrin poikkeavan kaavamaisen verotusarvon määrittämistä mahdolliseksi ilman tukea laista tai lain esitoista.

Ehdollisen lisäkauppahinnan verotus

Esitetyt muutokset ehdollisen lisäkauppahinnan tulo- ja varainsiirtoverotukseen ovat kannatettavia selkeytyksiä tarpeettoman monimutkaiseen nykytilaan.

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdevero

Avainhenkilölain mukainen lähdevero esitetään alennettavaksi 32 prosentista 25 prosenttiin ja avainhenkilöverotus ehdotetaan laajennettavaksi myös pitkään asuneisiin Suomen kansalaisiin.

Avainhenkilön lähdeveron verokannan ehdotettu alentaminen olisi hyvin merkittävä ja tervetullut toimi, jonka voi arvioida helpottavan merkittävästi ulkomaisten erityisasiantuntijoiden rekrytoimista Suomeen.

Avainhenkilöverotuksen laajentaminen sellaisiin Suomen kansalaisiin, jotka muuten täyttävät lain soveltamisedellytykset on erittäin

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

1.10.2025

kannatettava ja järkevä korjaus avainhenkilölain jo pitkään tiedossa olleeseen ongelmakohtaan. Lakimuutos helpottaa suomalaisten työnantajien mahdollisuuksia kilpailla muunmaalaisten työnantajien kanssa pitkään ulkomailla asuneista suomalaisista erityisasiantuntijoista ja ulkomailla työkokemusta hankkineiden suomalaisten paluumuuttoa.

Suomen kansalaisten osalta avainhenkilöverotuksen soveltamisaika ehdotetaan kuitenkin rajattavaksi vain kahteen vuoteen, kun raja muiden maiden kansalaisten osalta pysyisi nykyisellään seitsemässä vuodessa. Kahden vuoden aikaraja on liian lyhyt ollakseen todella tehokas kannustin paluumuuttoon. Aikaraja tulisi pidentää samalle tasolle ulkomaan kansalaisten kanssa tai ainakin aiemmin sovellettuun neljään vuoteen.

Lyhyempää aikarajaa on esityksessä perusteltu riskillä, että työntekijät ryhtyisivät veroedun saadakseen keinotekoisiiin muutto- ja asumisjärjestelyihin. Tällaisten järjestelyjen riskiä voidaan nähdäkseni pitää melko pienenä, sillä jo nykyisin mukainen viiden vuoden rajoitettu verovelvollisuus tarkoittaa Suomen kansalaisen osalta tuloverolain ns. kolmen vuoden säännön takia tavallisesti yli kahdeksan vuoden oleskelua ulkomailla. Esimerkiksi lokakuussa 2025 ulkomaille muuttava Suomen kansalainen pysyy pääsäännön mukaan yleisesti verovelvollisena 31.12.2028 saakka, ja viiden vuoden määräaika alkaa kulua 1.1.2029. Avainhenkilölakia voitaisiin siten soveltaa, jos henkilö muuttaa takaisin Suomeen aikaisintaan 1.1.2034. Mikäli tällaisista järjestelyistä arvioidaan muodostuvan ongelma, niitä voitaisiin avainhenkilölain soveltamisajan lyhentämistä tehokkaammin ja kannustavuuden kannalta järkevämmiin ehkäistä pidentämällä edellytystä Suomeen muuttoa edeltävästä rajoitetusta verovelvollisuudesta nykyisestä viidestä vuodesta esimerkiksi seitsemään vuoteen.

Esityksen mukaan uusia säännöksiä sovellettaisiin Suomen kansalaisen osalta vain, jos työskentely Suomessa on alkanut 1.1.2026 tai sen jälkeen. Voimaantulosäännös luo tarpeettoman kannusteen lykätä työskentelyn aloittamista yli vuodenvaihteen ja voi toisaalta johtaa yksittäistapauksissa kohtuuttomiin tilanteisiin. Perustellumpaa olisi sallia avainhenkilölain soveltaminen Suomeen paluumuuttaneisiin Suomen kansalaisiin myös tilanteissa, joissa henkilö on muuttanut Suomeen ja aloittanut työt täällä vuoden 2025 jälkipuoliskon aikana.

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Esityksessä esitetään tuloverolakiin lisättäväksi uusi pykälä, joka mahdollistaisi säädettyjen edellytysten täytyessä, että työnantaja voisi kustantaa oikeudellista neuvontaa työntekijälleen verovapaasti.

Ehdotus on kannatettava. Oikeustila on muodostunut kohtuuttoman ankaraksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2023:116 jälkeen. Erilaisissa ammateissa ja erilaisilla työpaikoilla voi joskus syntyä

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

1.10.2025

tilanteita, joissa työntekijä selvästi työtehtäviinsä liittyen joutuu osalliseksi rikos-, riita- tai hallintoprosessiin. On kohtuullista, että mikäli työnantaja päättää tällöin korvata työntekijälle oikeudellisen neuvonnan kustannuksia joko omista varoistaan tai vakuutuksestaan, se voi näin tehdä aiheuttamatta työntekijälle veroseuraamuksia.

Ehdotetun 69e §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan verovapauden edellytyksenä olisi muun ohessa, ettei olisi ilmeistä, että työntekijän on tullut tekohetkellä mieltää toimintansa lainvastaiseksi. Perusteluissa todetaan, että kohtaa tulisi kuitenkin soveltaa suppeasti, eikä verovapaus estyisi, vaikka olisikin erittäin todennäköistä, että työntekijä tullaan aikanaan tuomitsemaan asiassa syylliseksi. Esimerkiksi soveltamistilanteesta on perusteluissa annettu tilanne, jossa työntekijä ajaa ylinopeutta työmatkalla.

Ehdotettu 1 momentin 3 kohta on em. perusteluista huolimatta tulkinnanvarainen. Ei esimerkiksi ole välttämättä selvää, että 1 momentin 3 kohta ei tulisi sovellettavaksi tutkivaa toimittajaa koskevassa tilanteessa, josta oli kyse ratkaisussa KHO 2023:116.

Samoin sen tulkinta on vaikeaa esimerkiksi hoitovirhe- ja työtapaturmatilanteissa, jotka ovat tavanomaisimpia työntekijän rikosvastuuta koskevia tilanteita. Niissä on tavallisesti kyse ei-tahallisen laiminlyönnin rikosoikeudellisesta arvioinnista, johon ”toiminnan lainvastaisuuden mieltäminen tekohetkellä” soveltuu sängen huonosti.

Ehdotetun kohdan itsenäinen merkitys ja tarve jää myös melko epäselväksi ottaen huomioon ehdotetun säännöksen kohdat 1 ja 2, joiden mukaan verovapauden edellytyksenä on, että työnantajalla on intressi maksaa oikeudenkäyntikulut, ja että asia on aiheutunut osana työntekijän työtehtäviä. 3 kohdan soveltamisesimerkiksi annettu ylinopeus työmatkalla näyttäisi rajautuvan säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle jo kohtien 1 ja 2 perusteella.

Näillä perustein ehdotan verojaoston harkittavaksi 1 momentin 3 kohdan poistamista ehdotetusta säännöksestä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Lauri Lehmusojä
Veroasiantuntija